

D02103 – ВОКАЛДЫҚ ӨНЕР

мамандығы бойынша докторантураға тапсырушыларға арналған емтихан талаптары

Докторантураға тұлғаларды қабылдау міндетті түрде шет тілін меңгерудің халықаралық сертификаты болған жағдайда жүзеге асырылады, Казтест.

1. МАМАНДЫҚ БОЙЫНША ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ЕМТИХАН

Мамандық бойынша шығармашылық емтихан концерттік бағдарламаны орындауды және билет бойынша ауызша жауапты қамтиды. Концерттік бағдарламаны орындау түрлі стильдер мен дәуірлердегі шығармаларды, соның ішінде қазақстандық композитордың шығармаларын орындау. Ұзақтығы-кем дегенде 50-60 минут.

Билет бойынша ауызша жауап

Билеттерде екі сұрақ бар: музыка тарихы мен теориясы; мамандық бойынша.

Музыка тарихы мен теориясы бойынша сұрақтар:

1. Музыкадағы жанр категориясы.
2. Қатаң жазу полифониясының жалпы сипаттамасы.
3. Музыкалық тілдің элементтері. Әуен. Үйлесімділік. Метр және ырғақ. Фактура.
4. Музыкалық формалардың жіктелуі: негізгі түрлері.
5. Программалаудың түрлері, бағдарламалық шығармалардың жанрлары мен формалары.
6. XX ғасыр музыкасындағы Полифония формалары.
7. Құрылымы, оның түрлері мен функциялары.
8. Ұлттық композиторлық мектептер.
9. Драматургияның эстетикалық принциптері, заңдары, Вена классикалық мектебінің музыкалық тілі.
10. XIX-XX ғасырлар тоғысындағы орыс музыкалық мәдениеті.
11. XX-XXI ғасырлардағы шетелдік музыка мәдениетінің даму панорамасы.
12. Қазақ музыкалық мәдениетіндегі концерттік жанрдың эволюциясы.
13. Қазақ халқының ән жанрының даму тарихы (XIX ғ.).
14. XX-XXI ғасырлардағы жаппай музыкалық мәдениет.
15. П.Чайковский мен Н.Римский-Корсаковтың опералық шығармашылығы.
16. Абай Құнанбаевтың музыкалық мұрасы, оның музыкалық-поэтикалық реформасы.
17. Қазақ музыкалық фольклорының жанрлық жүйесі.
18. Музыкалық мәдениетті дамытудағы А. Жұбановтың шығармашылық қызметі
Қазақстан.
19. Қазақтардың ғұрыптық фольклоры.
20. С. Мұхамеджанов шығармашылығындағы ұлттық дәстүрлер
21. Әл-Фарабидің музыкасы туралы трактаттар.

22. Қазақ операсы жанр эволюциясы аясында.
23. Қазақтың дәстүрлі аспаптық музыкасы. Негізгі мектептер мен дәстүрлер.
24. XX ғасыр композиторларының шығармашылығындағы қазақ симфониялық музыкасы.
25. Қазақстан композиторлары музыкасындағы камералық-аспаптық шығармашылық.

Мамандандыру мәселелері:

1. Қазақстандағы вокалдық өнердің қазіргі кезеңдегі дамуы.
2. Қазақстандағы вокалдық мектептің қалыптасуы мен дамуы.
3. Қазақ вокалдық өнерінің ерте кезеңдегі негізін қалаушылар.
4. Дауыс түрін анықтау және оның дауыс қою процесіндегі маңызы.
5. Ән айту дыбысын қалыптастырудағы тыныс алудың рөлі, әншілік тыныс алу және дем шығару, тыныс алу түрлері.
6. Әртүрлі вокализация түрлерін дамыту.
7. Ән айту кезіндегі көмей жұмысы, көмейдің орналасуы.
8. Вокал педагогының міндеттері және оған қойылатын талаптар.
9. Әнші қалыптасу процесінде жүйке жүйесінің типтік ерекшеліктері.
10. Әншілік тыныс қалыптастырудағы қазіргі көзқарастар.
11. Әншінің (студенттің) көркемдік және вокалдық-техникалық дамуының бірлік принципі.
12. Әншілік тыныс алу жөніндегі ғылыми зерттеулер мен қазіргі көзқарастар.
13. Дене тұрысын орнатудың және әншінің тынысын дамытудың маңызы.
14. Дауыстық байламдардың бұлшықет-эластикалық тербеліс теориясы.
15. Дыбысты жабудың пайда болу тарихы және оны зерттеу.
16. Дыбысты тіреуішпен орындаудың рефлекторлық мәні туралы қазіргі көзқарастар.
17. Әнші дауысын тәрбиелеудің фонетикалық әдісі.
18. Италиян тілінің жоғары вокалдылығын анықтайтын фонетикалық ерекшеліктер.
19. Әнші дауысын "жоғары позицияға" қою ұғымы. Оған жету жолдары.
20. Вокалдық есту қабілетінің рөлі мен дамуы.
21. Медиум және микст ұғымдарының айырмашылықтары.
22. Әншіні тәрбиелеудің фонетикалық әдісі.
23. Вокал педагогикасының негізгі принциптері.
24. Дауыс ақаулары және оларды жою жолдары.
25. Вокализация түрлері (кантилена, шапшаңдық, филировка, трель).
26. Қазіргі кезеңде вокал педагогына қойылатын талаптар.

БАҒАЛАУ КРИТЕРИЙЛЕРІ

Мамандық бойынша шығармашылық емтихан үшін ең жоғары баға 50 балды құрайды. Ең төменгі өту балы – 25.

45-50 балл (өте жақсы)

Үміткер жарқын музыкалық деректерін, орындаушылық қабілеттерін, стиль сезімін, орындаушылық интонация мәдениетін көрсетуі тиіс. Ауызша емтихан кезінде үміткер кең музыкалық

эрудиция, теориялық білім, аналитикалық ойлауын көрсету керек.

36-44 балл (жақсы)

Үміткердің орындауы мазмұнды, авторлық мәтінді нақты оқылды, стилистикалық қалпы сақталған. Бірақ сонымен бірге ол техникалық еркіндікті көрсетпейді, орындау әр түрлі және сапалы емес. Кезде ауызша үміткердің білім емтиханы нақты, Материалды ұсыну логикасы айқын және сенімді. Бірақ сонымен бірге ол музыка тарихы мен теориясы мәселелерін нашар біледі, негізгі тенденциялар туралы жеткілікті білмейді музыкатану, тұжырымдамаларда тәуелсіз емес, жүйелі ойлауды білмейді.

25-35 балл (қанағаттанарлық)

Орындалатын шығармалардың стилистикасы мен мазмұнын нашар түсіну, музыкалық интонацияның мәнерлі құралдарын жеткіліксіз меңгеру (интонация, есту, фразировка, ырғақ). Ауызша емтихан кезінде құбылыстарды, шығармаларды, процестерді талдау дағдыларының әлсіздігі; материалды ұсынудағы қисындылықтың жеткіліксіздігі; музыкатанудың әдіснамасы, тарихы мен теориясы мәселелері бойынша білімнің жеткіліксіздігі көрінеді.

0-24 балл (қанағаттанарлықсыз)

Ұстамдылықтың, бастаманың, ырғақты ерік-жігердің болмауы, интонациялаудың техникалық және көркемдік құралдарын нашар меңгеру, бағдарламаның оқуға түсу үшін қажетті деңгейге сәйкес келмеуі. Ауызша емтихан кезінде құбылыстарды, шығармаларды, процестерді талдау дағдыларының болмауы; материалды ұсынуда қисындылықтың болмауы көрінеді.